

Katedra kulturních a náboženských studií

Autor práce: **Lucie Peková**

Název práce: **The beginning of human life in cultural context: A comparison of three societies' views on the emergence of individual**

Vedoucí práce: Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

Bakalářská práce Lucie Pekové se věnuje problematice chápání počátku lidského života na příkladu nativních kmenů Tagbanua a Kogi a skupiny z Alto do Cruzeiro. Autorka uvádí, že jednotlivé společnosti mají odlišné představy o tom, kdy a jak začíná lidský život. Samotný počátek lidského života nemusí totiž nastat nutně okamžikem zplození, ale s odkazem na kulturní variabilitu i po několika (biologických) letech života.

Autorka pracuje s odkazem na kulturní ekologii a dává tak do souvislosti adaptaci společnosti na vnější podmínky. To je asi nejvíce patrné u skupiny z brazilského Alto do Cruzeiro, kdy okolní podmínky, chudoba a vysoká natalita ovlivnily skupinu tak, že smrt dítěte do jednoho roku nebyla vnímána jako traumatizující a děsivá, ale odchod dítěte se obešel bez emocí. Autorka rámuje svou práci také křesťanským pohledem a ukazuje, že křesťanství sice ovlivnilo všechny tři skupiny, ovšem každá skupina si křesťanské hodnoty určuje a upravuje podle sebe. V případě brazilského Alto do Cruzeiro tak dochází – z našeho pohledu – až k nekřesťanskému zacházení s dětmi, ovšem lidé z Alto do Cruzeiro jsou věřící.

Autorka si vytkla za cíl uchopit problematiku pomocí komparace tří společností. První část se věnuje křesťanství a jeho historicky vyvíjecímu se pohledu na počátek lidského života. Je však třeba uvést, že tato část spíše jen vypichuje určité historické události a důsledky. To je jistě dáno i výběrem literatury, ale přesto se nemůžu zbavit dojmu, že se nejedná o koherentní historickou analýzu vykreslující vztah církve k počátku lidského života, ale např. jak o této problematice uvažovali někteří z předních myslitelů. Na toto téma jsme s autorkou debatovali. Dále se nelze zbavit pojmu, že autorka při analýze jednotlivých společností pracuje s trochu odlišnými diskurzemi. V případě jedné skupiny pracuje s dnes již staršími antropologickými pracemi (např. Kroeber), které se snaží o holistický a celistvý empirický popis klasickou integracionistickou metodou, zatímco v případě třetí skupiny je zase patrná levicově zaměřená antropologie. Odlišný diskurs vnáší určité pochyby do otázky komparace.

S autorkou jsme tento problematický bod několikrát diskutovali, ale s ohledem na nedostatek literatury a na nemožnost komparovat jednotlivé skupiny na základě jednotlivých

diskurzivního klíče, který by snad mohl být proveden pouze pečlivým současným antropologickým výzkumem ve všech třech společnostech (a to je v tomto kontextu samozřejmě nad rámec bakalářské práce), jsme se rozhodli o komparaci těch zdrojů, které jsou k dispozici.

Samotný proces praní byl bezproblémový. Na závěr bych se jako vedoucí práce mohl zeptat, **zda není pro dnešní dobu kulturní ekologie příliš objektivistická, pokud je dnes v antropologii důležitá subjektivita jedince a levicové zaměření?**

Mgr. Luděk Jirka, Ph.D.

V Praze dne 9.8. 2024